

УДК 616.057:622

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ПИЛОВОЇ ЗАХВОРЮВАНОСТІ ШАХТАРІВ І ШЛЯХИ ЇЇ ПРОФІЛАКТИКИ.*Полешко Марія**Телезіна Г.В., кафедра промислової безпеки та охорони праці, доцент,
канд. мед. наук.*

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності

Сучасні умови праці у вугільній індустрії характеризуються високою запиленістю, інтенсивним шумом і вібрацією, несприятливим мікрокліматом тощо.

Через незадовільний стан умов праці зростає на вугледобувних підприємствах абсолютне число і питома вага профзахворювань з втратою працездатності, збільшується відсоток осіб з коморбідною патологією. Вугільна промисловість займає 1-е місце по числу вперше виявлених професійних захворювань.

Професійна пилова патологія на підприємствах вугільної промисловості складає 75-85% від загального рівня професійних пилових бронхолегеневих захворювань в Україні (1), проявляється наступними нозологічними формами: пневмоконіоз і хронічний пиловий бронхіт. Ці захворювання призводять до стійкої втрати працездатності, наступної інвалідизації, що завдає значних економічних збитків суспільству.

Розрізняють два види причин, що впливають на запиленість повітря у виробництві: гірничо-геологічні / характер залягання вугільних пластів, вологість, структура, речовинний склад і ступінь метаморфізму вугільного пласта, його потужність/ і технологічні причини /метод і режим руйнування вугілля, швидкість руху повітря, продуктивність виробничого процесу/. Доведено, що розповсюдженість професійної пилової патології серед шахтарів корелює з їх професією (2,3). Беручи до уваги очікуване збільшення видобутку вугілля, у майбутньому передбачається зростання рівня професійних бронхолегеневих захворювань у шахтарів..

Тому особливого значення набуває, з однієї сторони, система моніторингу і управління професійними ризиками / розробка стандартів ідентифікації та оцінки професійних ризиків, прогнозування наслідків впливу шкідливих чинників, визначення термінів безпечної роботи у шкідливих умовах (4) /; з іншої – проведення комплексу медико-профілактичних заходів /планово – періодичні огляди шахтарів, рання діагностика та лікування професійних захворювань, медична реабілітація хворих.

Профілактика ризиків професійної пилової патології мусить проводитися в напрямку раціоналізації технологічного процесу з метою усунення причин надходження пилу в повітря та подальшого удосконалення і впровадження ефективних і зручних засобів індивідуальної профілактики.

Державна стратегія соціального захисту шахтарів повинна включати: відповідне пенсійне забезпечення, страхові виплати, соціальний захист шахтарів-інвалідів та створення для них нових робочих місць, медикаментозне лікування за кошти Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань.

Література:

1. Кундієв Ю.І., Нагорна А.М. Професійне здоров'я в Україні.- К.: ВД «Авіцена», 2006.- 316 с.

2. Мухін В.В., Передерій Г.С., Басанець А.В., Харковенко Н.М. Соціально-гігієнічний аналіз механізмів формування професійної захворюваності гірників вугільних шахт, заходи її профілактики // Укр. журн. з пробл. мед. праці.- 2006.- № 2.- С. 63-73.

3. Бодаченко Т.П., Бондаренко Г.А., Гладчук Е.А., Николенко В.Ю. Динамика выявления профессиональных и профессионально обусловленных пылевых заболеваний // Вестник гигиены и эпидемиологии.- 1998. № 1(3).- С.52.

4. http://archive.nbuv.gov.ua/portal/Chem_Biol/Ujpmmp/2009_01/Perederiy_MT_01_2009.pdf.